

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Luis Iribarren

*Erroibar,
Nafarroa
(1928)*

Aurkibidea

Biografia

Zilbetiko `Anso´ etxeko jauna da. Ama ere zilbetiarra eta euskalduna zen, baina aita eugitararren euskalzaletasunari esker jaso zuen Luisek euskara. Emaztea Erron jaioa du, baina hark ez zuen euskararik ikasi. `Anso´ da gaur egun arte Zilbetiko euskara gorde duen etxe bakarra, eta Luisen hiru seme-alabek ere ikasi dute bertakoa. Abeltzaintzara dedikatu da bere bizitzan, artzaintzara batez ere. Kontrabandoan ere jardun zuen apur bat.

Zintak

ERB-004

- **Proiektua:** Alex Artzelus Mujika
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artzelus, Alex
- **Data:** 2009-08-13
- **Iraupena:** 37 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin
- **Emalea:** Artzelus, Alex

ERB-006

- **Proiektua:** Gorka Lekarozen fondoa
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lekaroz Mazizior, Gorka
- **Data:** 2006-09-16
- **Iraupena:** 31 min
- **Euskarria:** Audio digitala
- **Emalea:** Lekaroz Mazizior, Gorka

Pasarteak

1. Aurkezpena. Euskara gutti Zilbetin

- **Erref:** ERB-004/001
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskara gutxi egiten da Zilbetin. Gurasoekin beti euskaraz egiten zuten, baina haurrideen, anai-arreben artean gutxi. Hil direnek ere gehienek erdaraz egiten omen zuten. Nahiz eta ondo jakin ez. Eta bakoitzak bere umeei euskaraz.

2. Usetxi eta Iregin euskaraz

- **Erref:** ERB-004/002
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:02:48. **Bukatu:** 00:03:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Erroibarren gutxi egiten omen da euskaraz, baina Eugin eta Esteribarko Iregi eta Usetxin asko.

3. Erron erosketak

- **Erref:** ERB-004/003
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:03:48. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Erron joaten ziren erosketak egitera. Zaldian askotan. Zubirira ere bai inoiz.

4. Bazen eskola Zilbetin

- **Erref:** ERB-004/004
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:06:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

<p>Herrian bazen eskola. 14 urte arte berez, baina askotan kale egiten zuten baserri-lanetan lagundu behar zelako.</p>

5. Ardien inguruko kontuak

- **Erref:** ERB-004/005
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:06:02. **Bukatu:** 00:07:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

<p>Ardiak jetzi eta abar egin behar izaten zuen. Amak gazta egiten zuen.</p>

6. Lehen ez zen hainbeste oihan

- **Erref:** ERB-004/006
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:07:12. **Bukatu:** 00:08:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Sei anai-arreba ziren. Lehen familiak handiak ziren eta nonahi sartzen ziren. Landa garbiagoa zen lehenago. Baina jendeak alde egin duenetik zikindu egin dira bazterrak.

7. Ilobak ongi egiten du euskaraz

- **Erref:** ERB-004/007
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:08:18. **Bukatu:** 00:09:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Seme-alabek eta ilobak ondo egiten dute euskaraz. Zubirira joaten dira haurrak ikastolara.

8. Neska-mutikoak lanean

- **Erref:** ERB-004/009
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:09:44. **Bukatu:** 00:11:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Seme-alabak lanera eramaten zituen. Bera txikia zela ere gauza bera egiten zuten. Artalde handia izaten zuten lehen, eta behiak ere beti izan dituzte. Baina haziendak ez du dirurik ematen egun.

9. Zubiriko "Magnesitas" fabrika

- **Erref:** ERB-004/010
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:11:42. **Bukatu:** 00:13:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak

Laburpena:

Magnesitas fabrika harria xehatu eta prozesu baten ondoren ongarria (abonoa) egiten da. 100 langiletik gora izango ditu. Munduko harrobi bakarrenetarikoa omen da klase horretarik.

10. Zilbetiko euskaldun bakarra

- **Erref:** ERB-004/012
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:15:30. **Bukatu:** 00:18:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Urepelekoekin euskaraz zein gazteleraz. Zilbetin bera da euskaldun bakarra. Eugin baserritarrek badakite, baina herrian gehienak erdaraz

11. Gerra eta gose denbora

- **Erref:** ERB-004/014
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:19:56. **Bukatu:** 00:21:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Hiru urte zituen gerra sortu zenean. Aita ez zen gerrara joan. Beti izaten zen zerbait jateko. Jeneroa errekiatzuten zuten, aretxeak (txahalak) ere bai.</p>

12. Gerra denboran bi alderdietakoak elkar hiltzen

- **Erref:** ERB-004/016
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:22:32. **Bukatu:** 00:23:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Aita Francoren aldekoa zuen. Gerra denboran, Nafarroan hildako asko egon zen. Elkar hiltzen jardun zuten bi alderdietakoek.

13. Guardia zibilek aita estutu zuten jendea sala zezan

- **Erref:** ERB-004/018
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:23:50. **Bukatu:** 00:24:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Guardia zibilak etxera etorri, aita gela batean sartu eta estu hartu zuten jendea sala zezan. Baina aitak ez zuen inor salatu eta Zilbetin ez zuten inor hil.

14. Emaztearen etxera ezkondu zen

- **Erref:** ERB-004/020
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:26:20. **Bukatu:** 00:28:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Aita Eugikoa eta ama etxekoa (Zilbetikoa). Emaztearen bi anai Ameriketara joan ziren eta emaztea geratu zen etxejabe. Bizitzeko lain irabazi izan du.

15. Ez da infernuri, denok joango gara zerura

- **Erref:** ERB-004/022
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:28:58. **Bukatu:** 00:29:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa

Laburpena:

Sinestuna da. Bere ustez ez da infernuri. "Jainkoa hil bazen guregatik, denok bidaliko gaitu zerura". Hala behar omen du.

16. Kontrabandoan puxka bat ibilia

- **Erref:** ERB-004/023
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 00:29:36. **Bukatu:** 00:31:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Pixka bat ibili zen kontrabandoan baina gutxi. Ez daki zer egoten zen "paketen" barruan. "jornaliko" bat ematen zien eta aurrera. Karabineroekin aurkituz gero, bota paketak eta aurrera. Ez zuen langintza horretarako balio.</p>

17. Familia alaia izan da berea

- **Erref:** ERB-004/025
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:32:40. **Bukatu:** 00:34:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Esaten omen dute Erroibar inguruko euskara "franko garbie" dela. Etxean oso alai bizi izan dira. Bizitzari alderdi onetik begiratu behar zaio.

Iribarren, Luis | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-21

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com